

TARTUNTATAUTILAIN 58 D §:N MUKAISEN MÄÄRÄYKSEN (ESAVI/19450/2021) KUMOAMINEN ESPOON, HELSINGIN, HYVINKÄÄN, JÄRVENPÄÄN, KAUNIASTEN, KERAVALAN, MÄNTSÄLÄN, NURMIJÄRVEN, PORNAISTEN, TUUSULAN ja VANTAAN KUNTIEN ALUEILLA

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 12.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (covid-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on ajalla 13.3.2020-4.6.2021 antamillaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain mukaiset rajoitukset alueellaan.

Aluehallintovirasto on 1.6.2021 antamallaan päätöksellä (ESAVI/19450/2021) velvoittanut tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin nojalla kaikkia 58 d §:n 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön Espoon, Helsingin, Hyvinkään, Järvenpään, Kauniaisten, Keravalan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten, Tuusulan ja Vantaan kuntien alueilla siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien seurueiden on tosiasiallisesti mahdollisuus välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Päätös on voimassa ajalla 2.6.2021-22.6.2021.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Etelä-Suomen aluehallintovirasto kumoaa 1.6.2021 annetussa päätöksessä (ESA VI/19450/2021) antamansa tartuntatautilain 58 d §:n mukaisen määräyksen Espoon, Helsingin, Hyvinkään, Järvenpään, Kauniaisten, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten, Tuusulan ja Vantaan kuntien alueiden osalta ajalta 15.6.-22.6.2021.

Perustelut

Keskeiset säännökset

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilakiin on tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla (147/2021) muun muassa väliaikaisesti lisätty 58 c – 58 h § ja 59 a – 59 e §. Tartuntatautilain väliaikainen muutos voimassa 30.6.2021 asti.

Tartuntatautilain 58 d ja 58 g §:ää on muutettu tartuntatautilain 58 d §:n ja 58 g §:n muuttamisesta annetulla lailla (262/2021). Muutos on tullut voimaan 31.3.2021 ja on voimassa 30.6.2021 asti.

Tartuntatautilain 58 d §:ää on muutettu tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta annetulla lailla (446/2021). Muutos on tullut voimaan 1.6.2021.

Tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla (447/2021) on jatkettu väliaikaisten 58 a - 58 h §:n ja 59 a – 59 e §:n voimassaoloa 31.12.2021 asti. Laki tulee voimaan 1.7.2021.

Tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin mukaan, jos on ilmeistä, että 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä on välttämätöntä, aluehallintovirasto voi antaa alueellaan kaikkia 5 momentissa mainittuja toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Aluehallintoviraston tekemän päätöksen edellytyksenä on lisäksi, että toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Päätöksestä on käytävä ilmi, että toimija voi toteuttaa veloitteensa asiakasmäärää rajoittamalla, asiakaspaikka- tai tilajärjestelyin taikka muulla toimintansa erityispiirteet huomioon ottavalla tavalla. Päätöksessä on lisäksi selostettava, mitä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla sekä lähikontaktilla tarkoitetaan. Kunnan teke-

mässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut velvoitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja velvoitteita.

Kyseisen pykälän 2 momentin mukaan 1 momentin mukainen päätös saadaan tehdä, jos sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, jolta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 25 ja kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Kyseisen pykälän 3 momentissa säädetään, että yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun edellä 1 momentissa tarkoitettuja tiloja ovat 1) sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun, 2) alueellisesti ja toiminnallisesti rajatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tietyinä ajankohtana sekä 3) tilat, joita käytetään jäljempänä 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan niiden asiakas- tai osallistujamäärästä riippumatta.

Kyseisen pykälän 4 momentin mukaan lähikontaktilla tarkoitetaan ihmisten 1) oleskelua samassa sisätilassa alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan tai 2) fyysistä kontaktia toisiinsa.

Kyseisen pykälän 5 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa seuraavia tilojen hallinnasta vastaavia ja niitä toiminnassaan käyttäviä toimijoita:

- 1) yksityiset yhteisöt, säätiöt ja muut oikeushenkilöt, ei kuitenkaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 1 §:n 2 momentin 6 kohdassa ja Ahvenanmaan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitetut ravitsemistoiminnan harjoittajat;
- 2) yksityiset elinkeinonharjoittajat;
- 3) kunnat ja kuntayhtymät;
- 4) uskonnolliset yhdyskunnat;
- 5) julkisoikeudelliset laitokset.

Pykälän 6-7 momenttien mukaan 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ei sovelleta kuitenkaan oppilaitosten toimintaan, varhaiskasvatukseen, ammattiurheilemiseen eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaan toimintaan eikä se saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Kyseisen pykälän 8 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitetun päätöksen saa tehdä enintään kuukauden ajaksi kerrallaan. Päätös on välittömästi kumottava, jos pykälässä säädetyt edellytykset eivät enää täyty.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Epidemiatilanne ja saadut asiantuntijalausunnat

Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen sairaanhoitopiirit ovat sosiaali- ja terveysministeriön 10.9.2020 lähettämässä kirjeessä esitetyn ohjauksen mukaisesti perustaneet alueelliset covid-19-yhteistyöryhmät. Yhteistyöryhmien tilannearvioissa huomioidaan epidemiatilanteen lisäksi tartunnan torjuntatoimenpiteiden kokonaisvaikutuksia, mukaan lukien taloudellisia ja elinkeinoelämään liittyviä vaikutuksia. Aluehallintovirasto on mukana työryhmissä, kuten on myös Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä kunkin alueen elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten edustus.

Aluehallintovirasto on saanut Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin arvion sairaanhoitopiiriin covid-19-tilannekuvasta. Helsingin ja Uudenmaan alueellisen koronakoordinaatioryhmän kokouksessa 10.6.2021 linjattiin, että Itä-Uudenmaan alueen kunnat sekä Länsi-Uudenmaan alueen kunnat Espoota ja Kauniaista lukuun ottamatta siirtyvät epidemian perustasolle. Muu Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin alue siirtyy kiihtymisvaiheeseen.

Ilmaantuvuus 14 vuorokauden aikana 100 000 henkilöä kohden on ollut koko Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin alueella 53.8, Helsingissä 49, Keravalla 62.2, Keski-Uudellamaalla 49 ja Vantaalla 68. Ilmaantuvuus Espoossa on 50 ja Kauniaisissa 80. Kokouksessa esitetyn materiaalin mukaan positiivisten näytteiden osuus testatuista on Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin alueella 1 %. Sairaanhoitopiiriin alueella esiintyy edelleen joukkoaltistumisia, mutta niiden määrä on vähentynyt 115:sta (viikko 21) 57:ään (viikko 22). Tartunnanlähteistä tunnetaan 48 %. Karanteenien määrä on laskemassa ja tartunnanlähteistä kodin ulkopuolisina nousevat peruskoulut, päiväkodit ja ulkomaanmatkat. Sairaalahoidon tarpeeseen pystytään vastaamaan ilman erityistoimia.

Kokouksessa esitetyn epidemiologisen tilanteen ja käydyn keskustelun perusteella Uudenmaan alueellinen koordinaatioryhmä tämän päivän tietoon perustuen katsoo, etteivät edellytykset ja välttämättömyys tartuntatautilain 58 d §:n mukaisen päätöksen asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytyksistä (mahdollisuus lähikontaktien tosiasialliseen välttämiseen) enää täyty Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Keravan, Keusoten (Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula) ja Vantaan kuntien alueilla ja suosittelee Etelä-Suomen aluehallintovirastoa kumoamaan 2.6.–22.6. voimassa olevan päätöksen 58 d §:n mukaisista rajoituksista.

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisten tilannearvioporttien 2.6. ja 9.6.2021 mukaan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin 14 vuorokauden ilmaantuvuusluvut 100 000 asukasta kohden ovat olleet 78.0 (viikot 19 ja 20) ja 53.8 (viikot 21 ja 22). Viikoilla 19-21 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin seitsemän päivän ilmaantuvuusluvut 100 000 asukasta kohden ovat olleet 40.3, 37.2 ja 27.2. Positiivisten näytteiden prosenttiosuus testatuista on viikoilla 19-22 ollut 1.4, 1.3 ja 1.0, 1.0. Viikolla 22 selvitettyjen tartunnanlähteiden osuus on ollut 62 prosenttia. THL:n koronakartan mukaan Uudenmaan maakunnan 14 vuorokauden ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden 13.6.2021 on 46,6.

Johtopäätös

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on velvoittanut 1.6.2021 antamallaan päätöksellä (ESAVI/19450/2021) tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin nojalla Espoon, Helsingin, Hyvinkään, Järvenpään, Kauniaisten, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten, Tuusulan ja Vantaan kuntien alueella 58 d §:n 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön mainittujen kuntien alueella siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähi-kontakti toisiinsa. Päätös on kirjoitettu olemaan voimassa ajalla 2.6.2021-22.6.2021.

Tartuntatautilain 58 d §:n mukaiselle määräykselle asetettujen edellytysten on arvioitu tähän asti täyttyvän ja päätöksen on muutoinkin arvioitu olevan välttämätön niiden kuntien alueilla, joita päätös 1.6.2021 (ESAVI/19450/2021) koskee. Saadun selvityksen mukaan kyseisen päätöksen soveltamisedellytykset eivät enää täyty Espoon, Helsingin, Hyvinkään, Järvenpään, Kauniaisten, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten, Tuusulan ja Vantaan kuntien osalta eikä mainitun päätöksen voimassaololle siten ole enää perusteita. Aluehallintovirasto toteaa, että selvityksestä ilmenevästi yleinen epidemiatilanne on rauhoittumassa edellä mainittujen kuntien alueilla.

Aluehallintovirasto kumoo 1.6.2021 annetussa päätöksessä (ESAVI/19450/2021) antamansa tartuntatautilain 58 d §:n mukaisen määräyksen Espoon, Helsingin, Hyvinkään, Järvenpään, Kauniaisten, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten, Tuusulan ja Vantaan kuntien alueiden osalta ajalta 15.6.-22.6.2021.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1 §, 58 c-d § ja 58 g-h §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Laura Nikunen, puh. 029 501 6000 (vaihde).

yljohtaja

Merja Ekqvist

aluehallintoylilääkäri

Laura Nikunen

LIITTEET

Liite 1, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueen kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU**Päätös yleistiedoksiantona**

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 14.7.2021 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueen kunnat ja kuntayhtymät

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Helsingin, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan poliisilaitokset

Helsingin kaupungin, Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokset

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtioneuvoston kanslian viestintäosasto

Digi- ja väestötietovirasto

Maksutta

Tämä asiakirja ESAVI/21177/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/21177/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Nikunen Laura 14.06.2021 10:57

Ratkaisija Ekqvist Merja 14.06.2021 11:02